





O izkustvih preteklosti

(Nadaljevanje s 1. strani.)

še primer Viljama Oberdanka (sin nemškega očeta in slovenske matere), ki je že v mladih letih prišel v stik z italijanskimi trendisti.

Nadaljnji dokaz o slovenskem poreklu velike večine Tržačanov so zlasti njihovi priimki, ki so kljub fastističnemu zakonu o poitalijančevanju rodnostnih imen, s katerim se je okrog 100.000 oseb, dala bi se jim oduzelo slovensko lice, nasilno spremenili njihov priimek, in so še danes v pretežnem številu slovenski. Samo kratak obisk na pokopališču pri Sv. Anu na tem najbolje pokaže, čeprav so tudi tu fašisti izvajali svoje poitalijančevanje. Ze omenjeni italijanski pisatelj Vivante pa opozarja na to dejstvo takole:

«Dovolj je prelistati tržaški vodič po mestu (guido) pa da naletnimo na procent slovenskih imen, ki so že poitalijančena v dveh ali treh generacijah.»

Ruggero Fauro pa govori v «Trieste», Rim, 1914:

«Mi ne izhajamo iz rodnin, ki so se borile in trgovale že pred 500 leti v Trstu... 240.000 Tržačanov ne izhaja od 5.000, ki so živeli v Trstu pred dvema stoletjema. Prišli so namreč iz vseh krajev in so bili z asimilacijo odtrgani od drugih narodov.»

To asimilacijo so pospeševali pri Slovencih, ki so imeli sicer ugodne pogoje za ohranitev v svojem neposrednem zaledju razne okoliščine. Predvsem je pospeševalo to asimilacijo kasno narodno prebujenje Slovencev ter nizka narodna in politična zavest, zapostavljanje Slovencev s strani avstrijskih oblasti, zlasti v pogledu šol in drugih kulturnih ustanov ter končno silovit pritisk dobro organiziranega italijanskega šovinizma, ki je imel uspešno moralno in materialno podporo ne le v lokalnih političnih in gospodarskih krogih, temveč tudi v mladi italijanski kraljevini in pri avstrijskih oblasteh.

„VZOR“ NEPRISTRANSKE SODBE

Čeprav je vohun Bitenc zahajal v njegovo hišo, ga mavinjski župnik ni poznal...

Sodelavec okupatorja, vojni zločinec in vohun Mirko Bitenc je v aprilu t. l. takole odgovarjal na razpravi pred Vrhovnim sodiščem v Ljubljani: »Vojna je bila, jaz sem bil vohun, jaz sem bil vohun, jaz sem bil vohun...«

Predsednik sodišča: Ali ste vi vohun, ali ne?

Bitenc: Da.

Predsednik: Kako je to bilo?

Bitenc: Ker so bili med časi moškega zadnjega bivanja v Ljubljani priključeni kraji črna B k Jugoslaviji in so nastale nove meje, nisem vedel, kje bi prišel če ne, mislil, da bi bil treba ponovno postaviti kanale za Ljubljano, sva šla v Mavhinje, ki je bil župnik in nas je on fant čez peljal.

Predsednik: Ali je Sirk povedal, s kakim namenom greste v Mavhinje?

Bitenc: (premisli in molči).

Predsednik: Ali vas je on peljal v Mavhinje?

Bitenc: Skupaj sva šla.

Predsednik: Kako pot je on imel v Mavhinjah?

Bitenc: Ža nisem vedel, kaj je, skupaj sva šla.

Predsednik: Vam je pot kazala? Kdo vam je pokazal pot za ilegalen prehod v Mavhinje?

Bitenc: To pa je bil tam en človek, ne vem kdo; ZUPNIK GA JE DOBIL.

Predsednik: Ga ni Sirk pomagal iti?

Bitenc: Ne vem, če se je tam do poznal; župnika smo prosili, če bi hotel, naj nas pelja.

(Ta razgovor pred sodiščem v Ljubljani objavljamo zaradi tega, ker je bilo večerj tukajšnjemu kazensko sodišču.)

Reci mu... da ti ne reče

Vidaljevi frakcijski na v splošno glasu hoteli na vse načine radi skriti, da kljub vsem mahinacijam in spremembam politične linije ter likvidatorstvu revolucionarnosti tega demokratičnega gibanja niso želeli na pozicije izvršnega sveta CLN-a in delodajalcijskih sindikatov delavske zbornice, katerih obojih je glasilo šovinistična slovenska elita. Vse to je bilo pametno prelistati pri naših listih. Vse to je bilo pametno prelistati pri naših listih. Vse to je bilo pametno prelistati pri naših listih.

Reci mu... da ti ne reče

Vse laži in gnusna namigavanja v zvezi z »Vozne liberalne službe« daljnjemu glasu odina za kaj malo pošteno izjavljajo: »Reci mu, da ti ne reče«

TRŽAŠKI DNEVNIK

Delodajalci morskih kopališč zahtevajo od svojih uslužbencev da „svobodno“ podpišejo samostojne delovne pogodbe

Delodajalci so prišli z novimi zahtevami, in sicer, da bi morala ostati vsebina pogajanj, dokler še niso končana, popolnoma tajna ter jo ne bi smeli objavljati. Seveda se si s takimi zahtevami nikakor ne strinjamo, ker smo menili, da je dolžnost sindikalnih voditeljev obveščati delavce o poteku pogajanj, na katerih se razpravlja o vseh njihovih preterih problemih.

Pa da se zopet povrnemo k delodajalcem. Zelo so bili namreč užaljeni, ker jih je naše časopise ob zadnjih pogajanjih ostro napadajo zaradi njihovega odziranja do pravične rešitve vseh zahtev delavcev. S tem svojim nimom zdržanjem so hoteli namreč prisiliti predstavnike delavcev, da podpišejo takšno pogodbo, ki bi bila seveda na škodo delavskemu razredu. Toda predstavniki delavcev se niso ujele na limanice.

Delodajalci morskih kopališč s svojimi uslužbenci so pričeli namenečeno celo groziti, da jih ne bodo sprejeli prihodnje leto na delo, če ne bodo podpisali svobodnih samostojnih delovnih pogodb, v katerih bi lahko delodajalci postavili takšne pogoje, ki bi njihovim interesom najbolj odgovarjali. Prav z istim grozijo vsem tistim delavcem, ki so si upali zahtevati, da bi delodajalci spoštovali dolžnost svobodno podpisane delovne pogodbe, ali pa če so zahtevali v primeru bolezni brezplačno zdravljenje pri bolnišnici blagajni.

Poštenost teh delodajalcev se je še prav posebej izkazala pri letošnjih pogajanjih, ko niso hoteli pristati na to, da bi vključili v novo delovno pogodbo člen, ki zahteva, da morajo delodajalci sprejeti ponovno na delo vse tiste uslužbence, ki so že delali prejšnjo sezono v istem morskem kopališču. Na posredovanje predstavnikov Enotnih sindikatov, ki ne na posredovanje predstavnikov Delavske zbornice, kakor je hitela zahtevati »La Voce libera« so se morali javiti delodajalci.

SOLSTVO

»Vpisovanje v slovenske srednje šole se zaključilo neprekinjeno 25. t. m. Samo učenci, ki polagajo popravne izpite, se smejo vpisati še do 30. septembra.«

SLOVENSKA LJUDSKA SOLA V ROJANU

Vpisovanje v uradu ravnateljstva (Vicolo delle Rose) — bivši šolski prostori — je vsak dan od 10 do 12 ure do 25. t. m.

VPIŠOVANJE NA TRGOVINSKO AKADEMIJO V TRSTU

Vpisovanje v Trgovinsko akademijo in višjo realno gimnazijo se vrši dnevno od 25. septembra od 10-12 v tajništvi ul. Lazzaretto Vecchio 9-11.

Izredna glavna skupščina Zadruga prodajalcev goriva

Upravni svet Zadruga prodajalcev goriva vabi vse člane, naj se udeležijo izredne glavne skupščine, ki bo 26. t. m. ob 9 dopoldne na sedežu zadruga v ulici delle Milizie št. 19. Odločilo se bo o sledečih točkah dnevnega reda: 1. Spremembe in dopolnila k pravilniku. 2. Situacija.

TRST V ŠTEVILKAH

Statistično poročilo mestne občine za avgust

Statistični urad mestne občine je te dni izdal statistično poročilo za mesec avgust. Po tem poročilu je bilo 31. avgusta v Trstu 275.005 prebivalcev. Prejšnji mesec je število prebivalstva naraslo samo za 70 oseb, in sicer na račun rojstev. Prvič, po dolgem času pa se je pripetilo, da je prejšnji mesec odšlo iz mesta več oseb, kakor se jih je naselilo. Razlika pa je dokaj skromna in gre le za eno osebo.

Porok je bilo prejšnji mesec 229. Po rimskem katoliškem obredu jih je bilo sklenjenih 196. Civilno 20, po protestantskem obredu pa 13 porok. 205 primerov je bilo takih, ko sta se oba zakonca prvič poročila. Nobenega primera pa ni bilo, da bi se ločena vnovič poročila. 42 primerov je bilo takih običajnih, ko je bil ženin starejši od neveste, 21 primerov pa takih, ko je bila dekle starejša od fanta. Pomislite, da je bilo celo 14 nevest (ali bogatih vdov!), ki so bile od 8 do 12 let starejše od zakonskega druga.

Novorojencev je bilo v tem času 263, od teh 30 nezakonskih. Vse

**KOLENDAR**

Cetnik 23. septembra

Lino, Dela

Sonce vzhaja ob 6.52, zahaja ob 19.01. Dolžina dneva 12.09. Luna vzhaja ob 21.08, zahaja ob 12.06.

Jutri 24. septembra

Marija, Radivoj

**SLOVENSKO NARODNO GLEDALIŠČE**

za Tržaško ozemlje

PREDSEZONA

V PETEK 24. 9. 48. ob 20.30 gostovanje v Domu kulture v SKEDNJU z igr

**MIŠKA KRANJCA:**

„Pot do zločina“

Prodaja vstopnic pri blagajni Doma kulture.

V SOBOTO gostovanje v dvorani Prosvetnega društva na OPECNJA z igr

**JURČIČA-DELAKA:**

„Deseti brat“

**ENOTNI SINDIKATI**

Lesna stroka. V četrtek ob 19 se bo sestel upravni svet.

Prevozniska stroka. V petek 24. t. m. ob 18 se bo sestel upravni svet na sedežu.

Uslužbenici zdravstvenih ustanov. V četrtek ob 20.15 se bo sestel upravni odbor na sedežu.

Kovinska stroka. Vsi kovinarji, ki so bili opušteni z dela po 1. aprilu t. l. naj se obrnejo na sindikate, kjer bodo dobili polnolna glede nove normalne pogodbe.

Prehrambna stroka. V četrtek 23. t. m. ob 19.30 se bo sestel upravni svet mesarjev.

**VRINA VESELICA V GOSTINI »PRI TIROLU«**

V nedeljo 25. t. m. ob 16 do 24 bo v gostini »Pri Tirolu« v ulici Costalunga vrtna veselica, ki jo bo priredila skupina stabelnih delavcev in kovačev. Na sporedu loterija z bogatimi dobikali, šaljiva poezija in podobne zanimivosti.

Delavski zvezi priridi v Trstu priredi v nedeljo 25. oktobra izlet v Erda na travertine in na Korado nad Kanalom. Odnos ul. Severo ob 6. Vpisovanje vsak dan v ul. Filzi 10-11 od 17 do 18, in v Rojano v četvrtini Gec na trgu Tra i Rivi 3 do 20. t. m.

**PROSVETNA DRUŠTVA**

PROSVETNO DRUŠTVO »S. JENKO« priridi danes 23. t. m. ob 20.30 v prostorih »Kraljice kulture« večer. Sodeloval bodo v »Veseli sceni« članice igralske osebja našega gledališča. Cisti dobitek je namenjen za zgraditev novega gledališča.

**IZLETI**

IZLETI PDT. Planinsko društvo v Trstu priridi v nedeljo 25. oktobra izlet v Erda na travertine in na Korado nad Kanalom. Odnos ul. Severo ob 6. Vpisovanje vsak dan v ul. Filzi 10-11 od 17 do 18, in v Rojano v četvrtini Gec na trgu Tra i Rivi 3 do 20. t. m.

**RADIO**

7.30. Kalendar. 7.35. Jutranja glasba. 7.45. Napoved časa in poročila. 11.30. Reprodukcijska glasba. 12.00. Novi svet. 12.10. Iz oper in revij. 12.45. Napoved časa in poročila. 13.00. Slovenske narodne pesmi. 13.20. Orkester Russell Bennett. 14.00. Poročilo. 14.15. Dnevni pregled tiska. 15.00. Glasba. 15.30. Komena glasba. 15.30. Reza glasba. 19.00. Slovenski na slovenske. 19.15. Pevski koncert komornega zbora — dirigent Vrabec Ubald. 19.45. Napoved časa in poročila. 20.00. Glasbeni motivi raznih narodov. 20.30. Dekliški kotiček. 20.45. Arlje iz francoskih oper. 21.00. Radijski oder. 22.00. Laska glasba. 22.30. Plesna orkestracija glasba. 23.00. Plesna glasba. 23.15. Napoved časa in poročila. 23.30. Kaj vam nudi jutrišnji spored? 23.35. Polnočna glasba. 24.00. Zaključek.

**KINO**

ROSSETTI. 16. »Gospa iz Sanghaj«. R. Hayworth.

FENICE. 16. »Zena v jezeru«. Montgomery. A. Botter.

FILODRAMMATICO. 15.30. 17.40. 19.50. 21. »Bele Doverske kralje«. Dunne. A. Marshall. Van Johnson.

ITALIA. 16. »Ljubljenski sovražnik«. M. Oberon. B. Aerne. Prod. Samuel Goldwin.

ALABARDA. 14. »Pohod Sestrel«. E. Flynn. O. De Havilland.

IMPERO. 16. »Dober večer, ljuba«. B. Breen. Izven programa barvan.

W. Disnejev film »Praznične morske deklice«.

MASSIMO. 16. »Cesarska ljubezen«.

VIALE. 16. »V neznanost«. D. Durbin. GABRIELI. Zaprti.

NOVO CINE. 16. »Pozabljeni«. Joe Mac Cra. Veronika Lake.

CINE DEL MARE. »Prava ljubina«. SAVONA. 16. »Gospa sedmih luna«. P. OBON. 16. »Začarana hiša«. D. Mc Guire. R. Young. H. Marshall.

IDEALE. 15. »Kaj si vzame ženo«. A. Menjou. G. Swanson.

MARCONI. 16. »Duše v zrcalu«. F. Tene. J. Bennet.

ARMONIA. »Allahovo znamenje«. D. Darrieux. I. Murat.

AZZURRO. 16. »Veliko deževje«. M. Loy. G. Brent.

RADIO. 16. »Most ljubezni«. G. Ro. gers. Ronald Colman.

ADUA. 15.30. »Pekleniska dogodivščina«. P. Muni. A. Baxter.

VITTORIA. 16. »Polizate stopnice«. L. Mc. Guile. Napoleti.

VENEZIA. 16. »Padovski tiran«. BELVEDERE. 16. »Tovariši«. B. Stan. Laurel. Oliver Hardy.

RADIO. 16. »Most ljubezni«. G. Ro. gers. Ronald Colman.

STADIO. 20.30. »Južno od Paga Pagu«.

**Fizkultura**

Nekaj pripomb k stanju jugoslovanske atletike po četverboju med Srbijo, Hrvaško, Slovenijo in Partizanom

BEograd, 18. — Na stadionu Avala se je v soboto in nedeljo 18. in 19. t. m. atletski četverboj med moškimi reprezentancami Slovenije, Srbije, Hrvaške ter Partizana ter troboj med ženskimi reprezentancami Slovenije, Srbije in Hrvat-ske.

Končno stanje točk po obeh dneh četverboja je naslednje: 1. Partizan 35.071, 2. Hrvaška 34.223, 3. Srbija 30.147, 4. Slovenija 28.551.

Od vseh športnih panog, ki jih gojijo v F.L.R.J. je predvsem dosegla največji uspeh po osebovodi po- leg jugoslovanske atletike. Pred vojno so bili jugoslovanski atleti tretjerazredni na mednarodnih srečanjih, danes pa postavljajo rezultate evropske in svetovne vrednosti, ter igrajo tudi v tekmalh z najboljšimi svetovnimi atleti pomembno vlogo. Dovolj je, če spomnimo, da so pred vojno atleti na olimpijskih igrah vsi izpadli že v predkvalifikacijah, letos pa se je Segedin plasiral v tekmu na 3000 m, čez zapreke na 6. mestu, Vujčić in Radosavljevičeva sta zasedla 7. mesto itd.

Rekordi, ki so jih jugoslovanski atleti in atletinje dosegli na četverboju »Partizana«, Hrvaške, Srbije in Slovenije, še bolj potrjujejo, da so to vrednost jugoslovanske atletike. Če primerjamo samo nekaj rezultatov, ki so jih dosegli prvoplasirani na letošnjih olimpijskih igrah, vidimo, da so velike mednarodne vrednosti. Prejšnji teden je Sponkica Kolesnik skočila v daljšini 5,65 m, drugoplasirana na olimpijskih igrah Simmonetto (Argentina) pa je skočila samo 5,60 m in si pridobila srebrno medaljo. Francozinja Mazas si je priborila tretje mesto na olimpiadi in medaljo, ker je vrgla disk 40,19 m. Matijevec (Sloga Novi Sad) pa je postavila nov rekord v metu diska z metom 40,70 m.

Koliko je v F.L.R.J. napredovala atletika od osvoboditve do danes, vidimo tudi v tej primerjavi: od 21 disciplin, v katerih tekmujejo moški, so postavili od osvoboditve nove državne rekorde ali pa jih izenačili v 15 disciplinah. Le v 6 disciplinah se to ni zgodilo, čeprav so dosegli že približno enake rezultate. Po osvoboditvi so postavile državne rekorde v vseh 11 disciplinah. Rekorde in odlične rezultate v posameznih disciplinah niso dosegale samo po enkrat. Od osvoboditve do danes so atletinje v atletski F.L.R.J. postavile največ rekordov, kar je skoraj 70 krat popravili tabelo rekordov. Razen v teklu na 100 m 800 m 110 m in 400 m z zaprekami. Trokoku in metu krogla, smo v vseh ostalih disciplinah že izboljšali rekorde. Rekord v teklu na 10.000 m je bil 6 krat popravljen v 33 min. Razen v skoku v daljino 7,32 m. Zvezla v metu diska 49,74 m itd. V disciplinah so atletinje je stanje je boljše. Po samezni naši atletinje so se uvrstile med najboljše v Evropi: Radosavljevičeva v metu krogla, 12,58 m, Kolesnik v skoku v daljino 5,65 m, Matej v metu diska 40,70 m itd.

**OBMORSKO KOPALIŠČE SV. NIKOLAJ**

OB NEDELJAH IN PRAZNIKIH

ODHODI S POMOLA RIBARNICE V TRSTU. (legalna ura) 8.30, 9.45, 10.45, 11.45, 13.30, 14.15.

ODHODI IZ SV. NIKOLAJA V TRST (legalna ura): 10.30, 12.15, 17.45, 18.30, po potrebi 20.00, 20.45

Vozijo parniki »Italas«, »Vetor Pisanis«, »Trieste«, motorna jadrnica »Levante«.

Cene kombiniranih voznih listov (vožnja tja, kopališče in vožnja nazaj): ob NEDELJAH IN PRAZNIKIH za odrasle 180 — litr, za otroke od 9 do 10 let 120 — litr.

**URNIK OB DELAVNIKI**

ODHODI S POMOLA RIBARNICE V TRSTU. (legalna ura): 10.30, 11.15, 14.00, 14.45.

Vozijo motorna jadrnica »Levante«, parnik »Vetor Pisanis«. Povratek s parnikom »Italas«.

ODHODI IZ SV. NIKOLAJA V TRST (legalna ura): 12.35, 16.00, 19.45.

Cene kombiniranih voznih listov (vožnja tja, kopališče in vožnja nazaj): s motorno jadrnico »Levante«, 160.—, 100.— litr, s parnikom 180.—, 120.— litr.

**KRATKE VESTI**

NEW YORK — Znan svetovni prvak Joe Louis je izjavil, da namereva junija meseca prihodnje leto braniti naslov svetovnega prvaka proti zmagovalcu v srečanju med Joe Bakajem in Ezzardom Charlesom.

Stavkovno gibanje se še vedno nadaljuje med državnimi uslužbenci

V torek ob polnoči se je končala stavka državnih uslužbencev, ki je trajala 24 ur. Ta kategorija delavcev je stopila v stavko zato, ker ji do sedaj niso hoteli priznati njen sedanjih gospodarskih položaj zlasti kritičen. S svojo stavko so ti državni uslužbenci pokazali, da so trdno odločeni boriti se za uresničitev svojih zahtev.

Med stavkajočimi državnimi uslužbenci so bili železničarji, poštni in telegrafski uslužbenci ter srednješolski učitelji. Že večkrat so ti delavci zahtevali, da bi izdala vojaška uprava ukaz o povišanju plač, kar je za današnje razmere nujno potrebno. Toda vojaška uprava ni hotela ugoditi zahtevam državnih uslužbencev; zato so bili prisiljeni stopiti v stavko. Obenem pa izjavljajo, da se bodo stavke še nadaljevale, če bo tudi tokrat ostalo le pri obljubah in če ne bodo dosegli rešitve vseh upravičenih zahtev.

Ce do konca tega tedna ne bo prišlo med prizadetimi uslužbenci in odgovornimi oblastmi do sporazuma, bodo ti prisiljeni ponovno priti v stavko, ki bo trajala vse dole, dokler ne bodo upošteване vse njihove zahteve.

Ta stavka je dokazala, da so tokrat državni uslužbenci trdno odločeni boriti se za svoje pravice. Vojaška uprava se pa še ni izkazala; najbrže zasleduje potek dogodkov v Italiji, kjer se tudi državni uslužbenci trdno odločeni boriti se za uresničitev svojih zahtev in kjer namerava De Gasperi ugoditi zahtevam državnih uslužbencev na ta način, da spreuredi državno upravo. Tudi v Franciji je vlada rešila zahteve delavcev na ta način; toda ta srečitev je bila usodna za tisoče in tisoče delavcev, ki so tako ostali brez dela.

Se vedno je med državnimi uslužbenci stavkovno gibanje; naj bo ta stavka opomin vojaški upravi, da končno res vprašanje te kategorije delavcev.

Okrožno sodišče je sodilo priložnostne tatilce

Fossaceca Rihar, Zucca Quirino, Lanza Viktor in Alberi Alojzij so delali na račun nake začasne trgovine v Javnih skladiščih v pristanku. Ker pa je bilo v bližini vsakega skladišča veliko zemeljskih dobrot, so omenjeni podlegli skušnjavi in so v večkratnih oborih odnesli iz skladišč trdke Ampelae razne konzerve in kavo v vrednosti 66 tisoč lir. Pri tem njihovemu poslu so imeli pač tudi to srečo, da so bila skladišča vrata poškodovana že ob bombardiranju za časa vojne. Za ta dejanja so se vsi skupaj morali večerj zagovarjati pred lokalnim okrožnim sodiščem. Med prvimi je bilo dogmno, da se pri prvi obtožbi že povrnili škodo Ampelae. Po zaslišanju pričin in govorih zagovornikov je sodišče spoznalo Fossaceco, Zucco in Lanzo za krive dejanja, ki ga jim je odločilo obtožnica, vendar pa jim je odločilo, črta vse obtožbine odločilo. Prva dva obtožena sta dobi- la po 6 mesecev ječe in 6 tisoč lir globe. Tretji Lanza pa je bil obsojen na 7 mesecev ječe in 10 tisoč lir globe. Alberija pa je sodišče oprostil vsake kazni.

Zaradi bde in pomankanja, ki sta ga pritrtila do tatvine, se je nato »črta« moral zagovarjati mila. Davorin S. Ta je bil brezposeln in se zato seveda ni mogel nikdar do sitosti najeti. Zato je pogosto zahajal k svojim znancem, kjer so mu kaj dali za pod zob. Ko pa je bil sam v kuhinji, je izrabil priliko in odnesel iz kuhinjske omare nakazilo za 5000 lir, katerega je nato vnovil in porabil. Obtožene, ki je bil obsojen na 6 mesecev ječe in 6 tisoč lir globe, je bil obsojen na 6 mesecev ječe in 6 tisoč lir globe. Alberija pa je sodišče oprostil vsake kazni.

Tako ne more več napre

Kaj se dogaja v ladjedelnici Martinuzzi

Tudi če upoštevamo, da so nekateri dvomi vojaške uprave o zmogljivosti upravljanja vodstva ladjedelnice Martinuzzi, res upravičeni, so naši Enotni sindikati prepričani, da ne predstavljajo ti dvomi zadosten vzrok, ki bi opravičeval nadaljnje opušanje z dela približno sto delavcev, zaposlenih v tej tovarni.

Razen tega je Zveza Enotnih sindikatov že večkrat opozorila vojaško upravo na položaj, v katerem se danes nahaja ta ladjedelnica.

Toda zaman so bili vsi opomini. Sicer je dobila ladjedelnica Martinuzzi nekatera manjša naročila, ki pa niso mogla zagotoviti trajnega zaposlenja delavcem ter so koristili le v toliko, v kolikor se je to stanje za nekaj časa še zavleklo.

Prejšnji teden je vodstvo ladjedelnice odpuščalo z dela 22 delavcev, ki ne vedo, kje bi lahko našli vsaj delovno mesto. Zlastno je to, da ta ladjedelnica, ki bi lahko zaposlila ne samo 130 delavcev, temveč tudi 200, seveda, če bi bili s tem sporazumni tudi voditelji tovarne, opušča danes svoje uslužbence.

Vsi ti delavci, ki so ostali tako brez zaposlitve, so prisiljeni sprejeti kakršno koli delo samo, da si zaslužijo vsakdanji kruh. Ali je kdaj pomislilo vodstvo ladjedelnice, da izgube s tem naše tovarne najboljše specializirane delavce, ki so bili vedno ponos tržaške industrije?

Popravki k pogodbi za izredne doklade hišnikom

2. t. m. so se sestali na uradu za delo predstavniki Zručenja hišnih lastnikov in sicer ad. Pietro Gerlini in Vincenzo Bacci, predstavnik Zveze Enotnih sindikatov, in sicer Mario Desanti in Vittorio Gant, ter predstavnik Delavske zbornice Renato Corsi.

Namen sestanka je bil preučiti, kaj se 302, ki se nanaša na izredne doklade hišnikom, da se doseže morebitno enotno stališče o tolmačenju tega ukaza in o eventualnih spremembah.

Na sestanku se je sklenilo sledeče:

1. Priporočiti pristojnim oblastem popravke sledečih materialnih napak:

a) Na strani 507 Uradnega lista št. 32 od 1. avgusta 1948:

2. Stavbe z manj kot 41 prostori ali sedmimi stanovanji

c) ... in pooblaščenka ženska namestnica pooblaščenca.

d) ... in ženska, ki je pooblaščenka izvrševati drugi pokli.

e) ... in ženska, ki je pooblaščenka izvrševati drugi pokli.

2. Stavbe od 41 do 70 prostorov ali s sedmimi stanovanji

a) ... in pooblaščenka ženska namestnica pooblaščenca.

d) ... in ženska, ki je pooblaščenka izvrševati drugi pokli.

e) ... in ženska, ki je pooblaščenka izvrševati drugi pokli.

2. Stavbe od 71 do 100 prostorov ali s sedmimi stanovanji

a) ... in pooblaščenka ženska namestnica pooblaščenca.

d) ... in ženska, ki je pooblaščenka izvrševati drugi pokli.

e) ... in ženska, ki je pooblaščenka izvrševati drugi pokli.

2. Stavbe od 101 do 150 prostorov ali s sedmimi stanovanji

a) ... in pooblaščenka ženska namestnica pooblaščenca.

d) ... in ženska, ki je pooblaščenka izvrševati drugi pokli.

e) ... in ženska, ki je pooblaščenka izvrševati drugi pokli.

2. Stavbe od 151 do 200 prostorov ali s sedmimi stanovanji

a) ... in pooblaščenka ženska namestnica pooblaščenca.

d) ... in ženska, ki je pooblaščenka izvrševati drugi pokli.

e) ... in ženska, ki je pooblaščenka izvrševati drugi pokli.

2. Stavbe od 201 do 250 prostorov ali s sedmimi stanovanji

a) ... in pooblaščenka ženska namestnica pooblaščenca.

d) ... in ženska, ki je pooblaščenka izvrševati drugi pokli.

e) ... in ženska, ki je pooblaščenka izvrševati drugi pokli.

2. Stavbe od 251 do 300 prostorov ali s sedmimi stanovanji

a) ... in pooblaščenka ženska namestnica pooblaščenca.

d) ... in ženska, ki je pooblaščenka izvrševati drugi pokli.

e) ... in ženska, ki je pooblaščenka izvrševati drugi pokli.

2. Stavbe od 301 do 350 prostorov ali s sedmimi stanovanji

a) ... in pooblaščenka ženska namestnica pooblaščenca.

d) ... in ženska, ki je pooblaščenka izvrševati drugi pokli.

e) ... in ženska, ki je pooblaščenka izvrševati drugi pokli.

2. Stavbe od 351 do 400 prostorov ali s sedmimi stanovanji

a) ... in pooblaščenka ženska namestnica pooblaščenca.

d) ... in ženska, ki je pooblaščenka izvrševati drugi pokli.

e) ... in ženska, ki je pooblaščenka izvrševati drugi pokli.

2. Stavbe od 401 do 450 prostorov ali s sedmimi stanovanji

a) ... in pooblaščenka ženska namestnica pooblaščenca.

d) ... in ženska, ki je pooblaščenka izvrševati drugi pokli.

e) ... in ženska, ki je pooblaščenka izvrševati drugi pokli.

2. Stavbe od 451 do 500 prostorov ali s sedmimi stanovanji

a) ... in pooblaščenka ženska namestnica pooblaščenca.

d) ... in ženska, ki je pooblaščenka izvrševati drugi pokli.

e) ... in ženska, ki je pooblaščenka izvrševati drugi pokli.

2. Stavbe od 501 do 550 prostorov ali s sedmimi stanovanji

a) ... in pooblaščenka ženska namestnica pooblaščenca.

d) ... in ženska, ki je pooblaščenka izvrševati drugi pokli.

e) ... in ženska, ki je pooblaščenka izvrševati drugi pokli.

2. Stavbe od 551 do 600 prostorov ali s sedmimi stanovanji

a) ... in pooblaščenka ženska namestnica pooblaščenca.

d) ... in ženska, ki je pooblaščenka izvrševati drugi pokli.

e) ... in ženska, ki je pooblaščenka izvrševati drugi pokli.

2. Stavbe od 601 do 650 prostorov ali s sedmimi stanovanji

a) ... in pooblaščenka ženska namestnica pooblaščenca.

d) ... in ženska, ki je pooblaščenka izvrševati drugi pokli.

e) ... in ženska, ki je pooblaščenka izvrševati drugi pokli.

2. Stavbe od 651 do 700 prostorov ali s sedmimi stanovanji

a) ... in pooblaščenka ženska namestnica pooblaščenca.

d) ... in ženska, ki je pooblaščenka izvrševati drugi pokli.

e) ... in ženska, ki je pooblaščenka izvrševati drugi pokli.

2. Stavbe od 701 do 750 prostorov ali s sedmimi stanovanji

a) ... in pooblaščenka ženska namestnica pooblaščenca.

d) ... in ženska, ki je pooblaščenka izvrševati drugi pokli.

e) ... in ženska, ki je pooblaščenka izvrševati drugi pokli.

2. Stavbe od 751 do 800 prostorov ali s sedmimi stanovanji

a) ... in pooblaščenka ženska namestnica pooblaščenca.

d) ... in ženska, ki je pooblaščenka izvrševati drugi pokli.

e) ... in ženska, ki je pooblaščenka izvrševati drugi pokli.

2. Stavbe od 801 do 850 prostorov ali s sedmimi stanovanji

a) ... in pooblaščenka ženska namestnica pooblaščenca.

d) ... in ženska, ki je pooblaščenka izvrševati drugi pokli.

e) ... in ženska, ki je pooblaščenka izvrševati drugi pokli.

2. Stavbe od 851 do 900 prostorov ali s sedmimi stanovanji

a) ... in pooblaščenka ženska namestnica pooblaščenca.

d) ... in ženska, ki je pooblaščenka izvrševati drugi pokli.

e) ... in ženska, ki je pooblaščenka izvrševati drugi pokli.

2. Stavbe od 901 do 950 prostorov ali s sedmimi stanovanji

a) ... in pooblaščenka ženska namestnica pooblaščenca.

d) ... in ženska, ki je pooblaščenka izvrševati drugi pokli.

e) ... in ženska, ki je pooblaščenka izvrševati drugi pokli.

2. Stavbe od 951 do 1000 prostorov ali s sedmimi stanovanji

a) ... in pooblaščenka ženska namestnica pooblaščenca.

d) ... in ženska, ki je pooblaščenka izvrševati drugi pokli.

e) ... in ženska, ki je pooblaščenka izvrševati drugi pokli.

Popravki k pogodbi za izredne doklade hišnikom

2. t. m. so se sestali na uradu za delo predstavniki Zručenja hišnih lastnikov in sicer ad. Pietro Gerlini in Vincenzo Bacci, predstavnik Zveze Enotnih sindikatov, in sicer Mario Desanti in Vittorio Gant, ter predstavnik Delavske zbornice Renato Corsi.

Namen sestanka je bil preučiti, kaj se 302, ki se nanaša na izredne doklade hišnikom, da se doseže morebitno enotno stališče o tolmačenju tega ukaza in o eventualnih spremembah.

Na sestanku se je sklenilo sledeče:

1. Priporočiti pristojnim oblastem popravke sledečih materialnih napak



## A black and white photograph showing a large, curved, metallic structure, likely the hull of a ship or a large industrial pipe. The surface is dark and textured. On the right side, there is a vertical structure that appears to be a ladder or scaffolding. The overall image is grainy and has a high-contrast, somewhat abstract quality.

stoj tem zvezi bomo zabeležili  
sej, ki je tako strahoten, da se  
di plod mržljene domislilje. Pred  
ekaj tedni je namreč ameriški  
odnik in član vrhovnega sodiš-  
ZDA Newman zahteval, da se u-  
zakoni nov zakon, s katerim bo  
nogoče odvzeti družinam otroke,  
si so v nevarnosti, da bodo vzgo-  
jeni pod komunističnim vplivom.  
Tukaj ni potreba, da naglašam  
na kaj nas to spominja.  
sajko se bo spomnil na svedeja  
Julijera, Himmlerja in drugih fa-  
listov, "ideologov". Vse tolikih  
rahotah druge svetovne vojne se  
v Ameriki našel mister New-  
man, eden najvišjih funkcionar-  
ev ZDA, ki skuša reševati  
politično čistost Amerike. S te-  
mami nepojmljivimi metodami ho-  
jejo razbiti ameriško družbo,  
sajko bi nam lahko odgovor-  
il: »Saj je to vendar samo pred-  
nekega eksaltiranca. Morda  
je samo predlog eksaltirana-  
ca, pa se je udi v fašistič-

to po pravilo. Toda Pospelov je postopal staro. Povedal je vsem znane stvari o menjševiki, o Jugoslaviji se je zadovoljil s golo trditvijo v nekaj vrsticah. "Čaka kot sotrudnik" *"Boljševika"* ni moral vedeti, da čitatelji tega časopisa ne vedo o Jugoslaviji skoraj povsem ničesar. Dovolj je pogledati komplete *"Boljševika"* od 1945, 1946, 1947 in letošnje številke. V vsem tem razdobju ni bilo niti en članek: posvečen Jugoslaviji, a samo nekateri ljudskim demokracijam in sicer vnetoma v 1945 in 1946. V enem članku o ljudskih demokracijah, objavljenem v enem od 14 letošnjih števk *"Boljševika"*, namreč v članku Baranova *"O rasti sil socializma in demokracije"* (številka 10. od 30. maja 1948) je rečeno o Jugoslaviji to-le: *"Nove uspehe v ekonomskem razvoju vojnih dežel so dosegli tudi delovni ljudje Jugoslavije in Albanijske."* Prav takšno nepazljivo in poklekajni problemom Jugoslavije in drugih dežel ljudske demokracije tudi drugi časopisi in revije tisk. A odkar obstaja naš beletni plan in se je pri nas začelo govoriti o izgradnji socializma, je molčanje o problemih ljudske demokracije, a prežusem o Jugoslaviji, postalo je bolj splošno in bolj globoko. Če bi se ne bomo bavili tukaj s prapranjem, zakaj sovjetski pisatelji menijo, da ni interesantno praviti se s problemi, ki so se razvili in rastejo z ljudskimi demokracijami, mi samo ugotovljamo, da sovjetskemu čitatelju ni skrbno.

Prav tako je napravil in postojala Tito. In zato se on ni naveli namo, da je zveza med delavci in kmeti revolucionarno-nationalnega gibanja Jugoslavije nujna, temveč tudi, da ta njihova zveza in sploh njihova borba, njihov zgodovinski program, strategija, taktika in organizacija, morejo in morajo imeti jugoslovanski, a ne poljski niti češki niti bolgarski niti sovjetski karakter, vlogu in značaj. In Tito je sijajno rešil to veliko zgodovinsko nalogo kakor vsi državni in politični graditelji nove Jugoslavije, tako tudi prej vsi vojini...

...kje je lažski sneg?

(Za »Borbo« napisal M. P.)

Še vedno privlačajo zante, da se  
plavalcem prepove prestop iz  
materstva v profesionaliste.  
Tendar pa je težko podvzeti pri-  
merne mere proti temu, kajti  
vsako najvažnejša plavalna prire-  
ditelja se organizira pod temi  
okoliščinami. Veliko predolimpij-  
sko tekmovalce za sestavo ame-  
riškega moštva je bilo izvedeno  
na plaž, ki ima kaj malo zve-  
zanen. V časopisu "Amateur  
Athletics" je bila objavljena  
slika velike morske obale in  
gromnih hotelov. Besedilo pod  
sliko pa se glasi:

«Mesto Daytona Beach vas po-  
stavlja na predložitveni štapič. Če

stoj tem zvezi bomo zabeležili  
sej, ki je tako strahoten, da se  
di plod mržljene domislilje. Pred  
ekaj tedni je namreč ameriški  
odnik in član vrhovnega sodiš-  
ZDA Newman zahteval, da se u-  
zakoni nov zakon, s katerim bo  
nogoče odvzeti družinam otroke,  
si so v nevarnosti, da bodo vzgo-  
jeni pod komunističnim vplivom.  
Tukaj ni potreba, da naglašam  
na kaj nas to spominja.  
sajko se bo spomnil na svedeja  
Julijera, Himmlerja in drugih fa-  
listov, "ideologov". Vse tolikih  
rahotah druge svetovne vojne se  
v Ameriki našel mister New-  
man, eden najvišjih funkcionar-  
ev ZDA, ki skuša reševati  
politično čistost Amerike. S te-  
mami nepojmljivimi metodami ho-  
jejo razbiti ameriško družbo,  
sajko bi nam lahko odgovor-  
il: »Saj je to vendar samo pred-  
nekega eksaltiranca. Morda  
je samo predlog eksaltirana-  
ca, pa se je udi v fašistič-



# Goriški dnevnik Istrski dnevnik

## Politična apatija

Se dober mesec nas loči od občinskih volitev, napovedanih za 31. oktober. Dočim se je pred prvimi volitvami razvijala politična gibanja v mestu in okolici, se sedaj kaže neka brezbržnost, toži v goriški kroniki zadnji »Lunedia«. Poziva, naj se vsaj zdaj lokalne politične stranke združijo v nekaj italijanski skupen narodni blok.

Iz teh vrstic morda izvemo, čemu so bile volitve zadnjič odložene: ker se niso italijanske stranke dometle za skupen program — proti Slovincem.

To drugo je razvidno iz nadaljnjih stavkov, da so, zlasti v Gorici, tudi občinske volitve odločno politične narave.

Torej tako: tudi komunale zadeve, vsa občinska uprava, gospodarstvo, popraviljanje cest, izdajanje obrtnic, nastavljanje mestnih uslužbenec, odpiranje slovenskih otroških vrtec v mestu, vse to in

drugo se mora odločati ne na temelju pravičnosti, gospodarskih vidikov, ne na podlagi nepristranosti napram Goričanom obeh narodnosti, ampak po politični morali, toži, ki bo bodo ukazovali, ne občinski izvoljeni možje, marveč tajne sile izza kulis.

Kakor je iz poziva razvidno, češ da od sedaj italijanske stranke nimajo skupnega programa in da goriški voditelji dajejo samo tehnična navodila, se zdi, da razsodni goriški Italijani ne gledajo na občinske volitve le skozi očala politične mržnje napram Slovincem, ampak upoštevajo tudi gospodarske nujnosti in potrebe. Zato bodo gledali, da pridejo na župništevno osebo, ki so postene in tehnično sposobne, ne pa le politični kričaji.

To pa ni nikakršna politična apatija, marveč zdrava politika, posebno tu ob mejah. Ali še sedaj ne more priti nekim krogom v

zavest, da je mirno sožitje in gospodarska vzajemnost med Italijani in Slovenci edina pametna politika, ne samo državna, marveč tudi komunalna?

Taki sejalci narodne mržnje, pa bodisi javni ali prikriti, so bržkone pozabili, da je prav nasilna politika in narodna mržnja pogubila fašistično Italijo in njene duceje.

Politična apatija, gospodje šovinisti, ni torej istovetna s trezno politiko napram slovenski manjšini in dober Italijan tudi ni tisti, ki lopne Slovence po glavi, če ga le more.

### Prijava vina

Užitinski urad v Gorici (Ufficio imposte consumo) vabi vse pridelovalce, da prijavijo pred trgatvijo količino vina, ki jo bodo imeli v skladiščih na dan prijave same. V prijavi, ki jo morajo predložiti tri dni pred trgatvijo, je treba navesti: 1) Ime, priimek, očetovstvo in bivališče pridelovalca; 2) dan pričetka trgatve in lego vinogradov; 3) približno količino pridelane grozdja; 4) kraj pridelovanja in shrambe vina.

Prijave so dolžni predložiti vsi zemljiški gospodarji, kakor tudi najemniki, polovinarji itd. Vsek pa je dolžan navesti le količino vina, ki mu pripade. Isto morajo storiti tudi predsedniki obdelovalnih združenj in združenjskih gostin.

Prijave je treba pisati na posebnih obrazcih. Zamudniki in vsi oni, ki bi opustili prijavo ali pa v njej navedli količino vina, ki ne odgovarja resnici, bodo kaznovani po čl. 55 T. U. zakona z dne 14.9. št. 1175.

### S kozo čez zid

Ferfaglia Angela, oskrbnica poselstva grofov Coroni in ul. Coroni, je javila goriški policiji, da so ji preteklo noč neznan tatarji odnesli iz hleva belo kozo. V hlev so se, kakor je lahko po sledovih sama ugotovila, spustili čez zid, ki loči hlev od ulice.

## Izpred sodišča

Včeraj je bilo na goriški sodni zopet cela vrsta razprav. Pretresali po večini prekrške, ki so jih zadržali v policijski celnici, ki sedaj bivajo na ozemlju, priključenem Jugosloviji.

Prvi je prišel na rešetko primer 26-letnega kmetovalca Ludvika Velisčka iz Zapotke pri Saloni. Sodni oblastem je Velisčka prijavil oče njegove ljubice 18-letne Krize Ivanke, češ da je z njo ženin in je zapeljal skozi celo leto 1946 brez dovoljenja in blagoslova skrbnega očeta. Velisčka so včeraj zaradi pomanjkanja dokazov oprostil iz neumnih obtožb.

Zatem so pretresali primer še dveh gospodinj slabih živcev, in sicer Pavle Vondina in njene prijateljice Alojzije Marušić, doma iz Opatjeje sela. Sodnim oblastem ju je lani prijavila sovaščanka Cegan Bogomila, katero so prijateljice ozmerjale in oklofutele. Prvo so obtožbe oprostile zaradi nezadostnih dokazov, drugo pa obsodili na 3 mesece zaporu s pomilostitvijo.

Se enkrat je prišel na vrsto in morda zadnjič pred italijanskimi sodišči v sodnim 26-letni Oskar Srebrnič iz Smartnega v Brdih. Srebrnič očita obtožnica, da je marca lanskega leta oklofutil in s samokresom grozil sovaščanki Simi Katarini. Obsodili so ga na 3 mesece zaporu s pomilostitvijo. V odsotnosti so sodili tudi 39-letnega Jordana Kumarija, obtoženega, da je aprila lanskega leta napadel pred telovadnico v Gorici Rudolfa Novo in mu povzročil telesne poškodbe, zaradi katerih se je moral Novo zdraviti preko 10 dni. Novo je namreč zahteval od Kumarija, naj zapusti telovadno dvorano, češ da je v njej nezajeten gost. Kumari je pa »vjudnemu« vabilu odgovoril s pestjo, zaradi česar je bil obsodjen na 2 meseca zaporu, toda 1946 pogojno.

Prve dni tega meseca so jugoslovanski obmejni organi izročili preko bloka pri Rdeči hiši italijanskim večjo skupino italijanskih državljanov, ki so ubežali v Jugoslavijo brez potnega lista. Včeraj jih je nekaj prišlo pred sodnijo in sicer 40-letni Spataro Jožef, 49-letni Nunzio Pastorino in 32-letni Emanuel Longobardo, vsi trije iz Raguse, ki so prekoračili mejo, češ da je novembra lanskega leta. Oproščeni so bili na podlagi amnestije.

Obsodeni so bili tudi 34-letni Barin Mario iz Legnana, na 3 mesece zaporu in 16.000 lir globe, pogojno; 34-letni De Santis Salvatore iz Palerma, na isto kazen; 37-letni Marchi Germano iz Carpi bo moral odsedeti v tukajšnjih zaporih 3 mesece in poleg tega še plačati 16.000 lir globe. Vsem tem, razen Marchiju, ki je še v zaporu, je še danes policija izdala izgonski list.

Obsojeni so bili tudi 34-letni Barin Mario iz Legnana, na 3 mesece zaporu in 16.000 lir globe, pogojno; 34-letni De Santis Salvatore iz Palerma, na isto kazen; 37-letni Marchi Germano iz Carpi bo moral odsedeti v tukajšnjih zaporih 3 mesece in poleg tega še plačati 16.000 lir globe. Vsem tem, razen Marchiju, ki je še v zaporu, je še danes policija izdala izgonski list.

### Začetek novega šolskega leta

Solsko skrbništvo v Gorici sporoča, da se danes začne za slovenske osnovne šole na Goriškem novo šolsko leto.

Vse učitelstvo je vabljeno, da se danes udeleži konference po uradnem vabilu.

Jutri, v petek 24. t. m. ob 8.30 se začnejo vsi popravni izpiti. Prizadeči šolarji naj bodo točni, ker bi v primeru neopravičljive zamude, morali ponavljati razred. S seboj naj prinesejo pisalno orodje!

Od 24. do 30. t. m. bo tudi vpisovanje za učence vseh razredov. Za vsak šolski okoliš na sedežu šole in sicer dnevno od 8. do 12. ure.

### Zborovanje trgovskih uslužbenec

Danes, v četrtek 23. t. m., ob 20.30 na sedežu Delavske zbornice v ul. XXIV. maja zborovanje vseh trgovskih uslužbenec.

Na dnevnem redu bo razpravljanje o današnjem sindikalnem položaju in delovnih pogodbah te kategorije.

Vabljeni so vsi člani.

### KINO

VITTORIA, 17: »Očarlivi tujece«, S. Sidney.  
CENTRALE, 17: »Kajnov pečato O. Postvam.  
MODERNO, 17: »Jazz blaznia, F. Storm.  
EDEN, 17: »Mi smo cokie«, S. Laurel in O. Hardy.  
VERDI, 17: »Od strele zadeti«, E. Robinson in M. Dietrich.

### Obvestilo pokrajinskega urada za delo

Pokrajinski urad za delo opozarja vsa gradbena podjetja, da morajo ob zaključku sezonskih del najprej odpustiti priseljene delavce, če jih podjetje ne potrebuje več.

Nadalje opozarja, da je po zakonu strogo prepovedana zaposelitev priseljenih delavcev pri delih, ki ne odgovarjajo kvalifikaciji, navedeni v njihovem dovoljenju za imigracijo.

Delavstvo, ki se je semkaj priselilo brez dovoljenja Urada za delo, bo takoj odstranjeno.

# Istrski dnevnik

## Prva okrajna učiteljska konferenca

### je prinesla važne odločitve glede kulturno-prosvetnega dela

V ponedeljek 21. t. m. ob 10. do polnoči je bila v Kopru v poslopju slovenske gimnazije prva okrajna delovna učiteljska konferenca.

Zbranih je bilo preko 100 učiteljev in učiteljic iz vsega okraja. Tov. Marion, načelnik okrožnega svetnega oddelka, je otvoril konferenco, pozdravil podpredsednika in učitelje vseh razredov.

Od 24. do 30. t. m. bo tudi vpisovanje za učence vseh razredov. Za vsak šolski okoliš na sedežu šole in sicer dnevno od 8. do 12. ure.

### Zborovanje trgovskih uslužbenec

Danes, v četrtek 23. t. m., ob 20.30 na sedežu Delavske zbornice v ul. XXIV. maja zborovanje vseh trgovskih uslužbenec.

Na dnevnem redu bo razpravljanje o današnjem sindikalnem položaju in delovnih pogodbah te kategorije.

Vabljeni so vsi člani.

### KINO

VITTORIA, 17: »Očarlivi tujece«, S. Sidney.  
CENTRALE, 17: »Kajnov pečato O. Postvam.  
MODERNO, 17: »Jazz blaznia, F. Storm.  
EDEN, 17: »Mi smo cokie«, S. Laurel in O. Hardy.  
VERDI, 17: »Od strele zadeti«, E. Robinson in M. Dietrich.

### Obvestilo pokrajinskega urada za delo

Pokrajinski urad za delo opozarja vsa gradbena podjetja, da morajo ob zaključku sezonskih del najprej odpustiti priseljene delavce, če jih podjetje ne potrebuje več.

Nadalje opozarja, da je po zakonu strogo prepovedana zaposelitev priseljenih delavcev pri delih, ki ne odgovarjajo kvalifikaciji, navedeni v njihovem dovoljenju za imigracijo.

Delavstvo, ki se je semkaj priselilo brez dovoljenja Urada za delo, bo takoj odstranjeno.

V ponedeljek 21. t. m. ob 10. do polnoči je bila v Kopru v poslopju slovenske gimnazije prva okrajna delovna učiteljska konferenca.

Zbranih je bilo preko 100 učiteljev in učiteljic iz vsega okraja. Tov. Marion, načelnik okrožnega svetnega oddelka, je otvoril konferenco, pozdravil podpredsednika in učitelje vseh razredov.

Od 24. do 30. t. m. bo tudi vpisovanje za učence vseh razredov. Za vsak šolski okoliš na sedežu šole in sicer dnevno od 8. do 12. ure.

### Zborovanje trgovskih uslužbenec

Danes, v četrtek 23. t. m., ob 20.30 na sedežu Delavske zbornice v ul. XXIV. maja zborovanje vseh trgovskih uslužbenec.

Na dnevnem redu bo razpravljanje o današnjem sindikalnem položaju in delovnih pogodbah te kategorije.

Vabljeni so vsi člani.

### KINO

VITTORIA, 17: »Očarlivi tujece«, S. Sidney.  
CENTRALE, 17: »Kajnov pečato O. Postvam.  
MODERNO, 17: »Jazz blaznia, F. Storm.  
EDEN, 17: »Mi smo cokie«, S. Laurel in O. Hardy.  
VERDI, 17: »Od strele zadeti«, E. Robinson in M. Dietrich.

### Obvestilo pokrajinskega urada za delo

Pokrajinski urad za delo opozarja vsa gradbena podjetja, da morajo ob zaključku sezonskih del najprej odpustiti priseljene delavce, če jih podjetje ne potrebuje več.

Nadalje opozarja, da je po zakonu strogo prepovedana zaposelitev priseljenih delavcev pri delih, ki ne odgovarjajo kvalifikaciji, navedeni v njihovem dovoljenju za imigracijo.

Delavstvo, ki se je semkaj priselilo brez dovoljenja Urada za delo, bo takoj odstranjeno.

V ponedeljek 21. t. m. ob 10. do polnoči je bila v Kopru v poslopju slovenske gimnazije prva okrajna delovna učiteljska konferenca.

Zbranih je bilo preko 100 učiteljev in učiteljic iz vsega okraja. Tov. Marion, načelnik okrožnega svetnega oddelka, je otvoril konferenco, pozdravil podpredsednika in učitelje vseh razredov.

Od 24. do 30. t. m. bo tudi vpisovanje za učence vseh razredov. Za vsak šolski okoliš na sedežu šole in sicer dnevno od 8. do 12. ure.

### Zborovanje trgovskih uslužbenec

Danes, v četrtek 23. t. m., ob 20.30 na sedežu Delavske zbornice v ul. XXIV. maja zborovanje vseh trgovskih uslužbenec.

Na dnevnem redu bo razpravljanje o današnjem sindikalnem položaju in delovnih pogodbah te kategorije.

Vabljeni so vsi člani.

### KINO

VITTORIA, 17: »Očarlivi tujece«, S. Sidney.  
CENTRALE, 17: »Kajnov pečato O. Postvam.  
MODERNO, 17: »Jazz blaznia, F. Storm.  
EDEN, 17: »Mi smo cokie«, S. Laurel in O. Hardy.  
VERDI, 17: »Od strele zadeti«, E. Robinson in M. Dietrich.

### Obvestilo pokrajinskega urada za delo

Pokrajinski urad za delo opozarja vsa gradbena podjetja, da morajo ob zaključku sezonskih del najprej odpustiti priseljene delavce, če jih podjetje ne potrebuje več.

Nadalje opozarja, da je po zakonu strogo prepovedana zaposelitev priseljenih delavcev pri delih, ki ne odgovarjajo kvalifikaciji, navedeni v njihovem dovoljenju za imigracijo.

Delavstvo, ki se je semkaj priselilo brez dovoljenja Urada za delo, bo takoj odstranjeno.

### Društvo „O. Župančič“ ustanavlja knjižnico

Slovensko prosvetno društvo »Oton Župančič« v Kopru, ki je pred kratkim otvorilo ljudsko knjižnico v svojih društvenih prostorih v Ljudskem domu, si je v okviru dvomesečnega tekmovanja poleg drugih obveznosti zadalo tudi nalogo, izpopolniti svojo knjižnico. Ker je knjižnica precej skromna, je poslalo članom in prijateljem društva prošnjo, naj bi ji pomagali s knjigami ali denarjem.

Sedaj prinašamo imena prvih, ki so se temu pozivu odzvali:

Herkov Danilo 12 knjig, Dr. Orel Vladimir 10 knjig, Zagar Marko 2 knjigi, Klun Karlo 5 knjig in 500 lir, Pertot Danilo 1 knjigo in 500 lir. Nameščenci gradbenega podjetja »Edilit« sledenice denarne prijete: Ban Slava 100, Koneštab Pia 50, Degressi Marko 100, Jaketič Spartako 100, Markić Ana 100, Petronio Fausto 50, Rumen Antonio 100, Stule Josip 100, Guzić Jolanda 50, Coscia Ernesto 50, Gratonio Josip 40, Orel Srečko 50, Majovski Kazimir 50, Skerlj 45 lir. Nameščenci gospodarskega oddelka: Kocjan Miroslav 50, Kocjančič Lazar 50, Ilič Anton 150, Kojanec Neva 50, Gregorić Marija 50, Mozetič Zora 50, Pertot Marija 50, Teršar Albin 50, Furlan Leonard 100, Koren Viktor 30 lir.

Ker hoče društvo s to plemenito akcijo omogočiti svojim članom dostop do poučnega in zabavnega čtiva, upamo, da bodo prvimi darovalcem sledili še drugi in da bo tako kmalu imela knjižnica dovolj obsežen arhiv na razpolago.

### Špekulacija z vinom

Se vedno se najdejo ljudje, ki skušajo kršiti dane odredbe. Kljub temu, da vedo za zakoniti postopek pri plačilu taks raznega prodajnega blaga ter za kazen, ki bi sledila, če bi se odredbe ne držali, jih pohlep po dobičku zavrača. Tako sta Pasquali Vittorio in gostilničar Mondo Mario, oba iz Kopra, skrivala v privatni hiši zalogo vina ter ga pomale od tam tihotapila v gostilno. S tem sta se izognila plačilu taks po obstoječih predpisih. Njihua mahinacija pa je bila pred nekaj dnevi razkrita in sedaj že sedita oba špekulanta na varnem.

### Tihotapca v čolnu

V nedeljo ponoči sta bila v pristanišču sv. Simona v Izoli zasledena na Vascotto Ubald in Dudina Ivan iz Izole, ko sta s svojim čolnom hotela preplaviti v Trst okoli 300 kg fižola in grozdja. Tihotapca pa se ni posrečilo prevariti nase obmejne organe. Ob sta bila aretirana, blago pa jima je bilo zaplenjeno.

### Zadružni dom v Šmarjah bo kmalu končan

Delo za zadružni dom v Šmarjah poteka z vso naglico. To nedeljo je bilo spet vse živo na gradilišču. Prišlo je tudi 36 Tržačanov, članov ZPP iz Lonjerja, mladine ter ostalih masovnih organizacij. Skupina je prišla z zastavo zvezze. S svojo prisotnostjo so Tržačani in delavci Istre pokazali svojo solidarnost v borbi proti vsem sovražnikom delavskega razreda. Vsi se namreč dobro zavedajo, da je vsak kamen, postavljen za zadružni dom, nov udarec vsem reakcionarnim in razbičajnim enotnostim. Na ta način tržaški delavci skupno z delavci Istre gradijo boljše bodočnost svojemu ljudstvu, ki z naglimi koraki stopa v socializem. Dopoldansko delo v Šmarjah je prišel pogledat tov. Stoka, ki je imel na zbrano delavstvo tudi kratke govore.

## Ingoličeve „Sirote“ na odru v Podgori

V nedeljo popoldne je prosvetno društvo v Podgori predvajalo Ingo, ličve igr „Sirote“. Igra, ki ima močno socialno vsebino, so podali samo mladi igralci in igralke. Prav spretno jih je pripravil režiser G. Zajec, ki je s skromnimi sredstvi, s kakršnimi pač razpolagajo podeželski odri, dosegel kar lep uspeh. Glavne vloge so imeli prav dobri igralci, ki bodo gotovo še kaj lepega odigrali.

Nastopil je tudi podgorški pevski zbor v raznih sestavih. Ima prav dinamičnega pevovodjo, le glasovi niso bili v pravem sorazmerju. Krivda pa leži na tistih pevcih, ki v zadnjem trenutku izostanejo. V začetku se je zbor kar imenito odrezal. Zadnje točke pa so bile slabše. Poleg slabe intonacije je kvarno vplival na pevce tudi težak zrak v dvoran.

Zato pa nekaj besed občinstvu: prvi, naj gledalci ne vodijo s seboj otročevščine, ki predstavo nehoti motijo, drugo, občinstvo naj bo že toliko uvidelo, da se pri prizorih, kamor to ne spada, ne krohoče. V tem pogledu manjka prave vzgoje. Glasno izražanje občutkov moti resne poslušalce in pa igralce same!

Zelimo, da bi nam podgorška mladina nudila še kaj podobnih nastopov.

Da pride igranje dramatične skupine bolj do veljave, se je odločilo prosvetno društvo »Podgora« popolnoma obnoviti in modernizirati oder v Bregantovi dvorani.

V ta namen je društvo zaprosilo

### Obvestila Zveze trgovcev

Sprito skorajšnjega vpolkica mladim nabornikom opozarja Zveza trgovcev v Gorici vse one dolodajalce, ki imajo uslužbene vložke obveznike, da v predpisanim roku javijo njih izstop iz službe uradu za delo.

Nadalje priporoča zveza, naj se izstopiški uslužbenici nadomestijo z novimi, ki naj jih delodajalci zahtevajo od urada za delo.

### Na sedežu Zveze trgovcev v Gorici

Ul. IX. Avgusta 11, so dane trgovskim tvrdnam na vpogled okrožnice o vseh na angleškem trgu od 4.10. sept. 1948, o trgovski pogodbi z Nemčijo (Bicon), o izvozu suhega sadja v Anglijo, o izvozu kostanja, o izmenjavi blaga z belgijsko - luksemburško ekonomsko unijo, o raznih vseh glede trgovine z inozemstvom, o trgovinski izmenjavi z Belgijo, o začasnem sporazumu z Egiptom.

## Kolesar je trčil v avto

Predsinocnim je prišlo na Rooseveltovemu korzu pred kavarno Garibaldi do hude prometne nesreče. Avtomobil z evidenčno tablico GO 4493, ki ga je vozil nek finančni stražnik, je nenadoma prihitel iz ul. XXIV. maja ter hotel preko ceste. Istočasno je privzloz po korzu navzgor 49-letni kolesar Viktor De. Veta, ki ni opazil znanj avtomobila, in se zaletel vanj. Avtomobil je bil hipoma ustavljen, zaradi česar ceste zdrsil in trčil v bližnje drevo. Vozilo se je ob udarcu močno pokvarilo. Devetaku, ki je grozno krvavel, pa je moral priti na pomoč rešilni avto Zelenega križa. Ponesrečenec je odpeljal v mestno bolnico v ul. Brigata Pavla, kjer

so ga sprejeli s pridržano prognozo. Po nesreči je takoj prihitel na mesto funkcionar prometne policije, je ter prišel s preiskavo vzrokov, ki so privedli do nesreče.

### Za vedno se je hotel otresti sosedu

Prejšnjo noč so orožniki v Steverjanu aretirali tamkajšnjega kmeta 39letnega Franca Cigliča, ki je hotel zahrbtno umoriti 27-letnega sovaščana Alojza Korena. Orožniki so takoj prišli s preiskavo vzrokov, ki so Cigliča privedli do tega groznega namena.

### Smagala je sedel v krčmi, sam

za svojo mizo ob policijskega znanja in mesu s krompirjem za petnajst kopeck.

V kleti z obokanim stropom, prenaseljeni s tobačnim dimom, osvetljeni z dvema svetilkama, ki sta viseli izpod obokov, in s tretjo na polici, je bilo strašno zakačeno. V oblakih dima so se motale temne, razpokane in sumljive postave, ki so psovale, se razgovarjale, prepevale in počele vse to sila vznemirjeno, zelo glasno, dočela prepiranje o svoji varnosti.

Na ulici je zavijala surova sapa pozne jeseni, so plesale velike, vlažne krpe snega. V krčmi pa je bilo toplo. Čutil se je vzduh, vročina, ki pa so bili ljudje nanju navajeni.

Smagala je sedel in se skozi kopro dima pozno oziral na vrata, če posebej, kadar jih je kdo z ulice odprl in stopil v krčmo. V takem primeru se je celo nagnil malo naprej s svojim močnim in gibkim telesom, včasih dvignil pad ob dlan kakor za ščit in dolgo pozorno motril obraz došleca, za kar je imel dočela utemeljene razloge.

Ko si je natanko ogledal novega gosta in se dobobra prepiral o tem, kar se mu je zdelo potrebno, si je Smagala natočil novo šilice vodke, ga zvrnil, nabodel pet, šest koscev krompirja in mesa na vilice, jih poslal za žganim ter dolgo počasi žvečel, pa zadovoljno malskal ter si z jezikom obližoval svoje vojaške, ščetinaste brke. Od njegove velike kuštrave glave je padala na sivi in vlažni žid čudna, skrivnena senca in se premikala, ko je žvečel; bilo je videti, kakor da se nekomu pristržno klanja, a da ji

# Kako so prijeli Semaga

MAKSIM GORKI

»Tu imaš, naš Otok... In kaj sedaj?« je zbežano zašepetal in dvignil najdenega človeka. Najdenec je bil tople premikal se in je v nes je bil moker od snega, ki se je topil na njem. Obrazček mu je bil mnogo manjši od Semagine pesti, red, nagbrnčen, oči zaprte, usteca pa so se mu neprestano odpirala in cmokala. Z mokrih trepalnic mu je kapljala voda na lice in v brez-zoba usteca.

Smagala je obstal za trenutek in prislunil, toda ničesar ni bilo slišati. Le veter je težko zastokal in sneg je šuštel ob zidovih in po strehah hiš.

Stopal je počasi, škilil z očmi in bilščal pred se v belo meglo burne noči, ki so se mu v nje majale naproti neme hiše, stolpiči, ulične svetilke, dreve, in vse je bilo pobeljeno z mehkim, pernatinim snegom.

Zavijanje meteža je preglasil čuden glas, nekaj kakor tih otroški jok tam spredaj nekje. Smagala je obstal, iztegnil vrat in se napel kakor divja zver na preži, ko začuti nevarnost.

Glasovi so utihnili.

Smagala je odkimal z glavo in nadaljeval hojo, si potegnil kapo globlje na čelo in stisnil glavo med ramena, da bi mu sneg ne silil za vratnik.

Tik poleg nog je nekaj zavililo. Zdrnil se je, se ustavil, in se pripognil, tipal z rokami po tleh pa se spet zvrtnil in otresel sneg, ki je zasipal vse, kar je našel.

»Tu imaš, naš Otok... In kaj sedaj?« je zbežano zašepetal in dvignil najdenega človeka. Najdenec je bil tople premikal se in je v nes je bil moker od snega, ki se je topil na njem. Obrazček mu je bil mnogo manjši od Semagine pesti, red, nagbrnčen, oči zaprte, usteca pa so se mu neprestano odpirala in cmokala. Z mokrih trepalnic mu je kapljala voda na lice in v brez